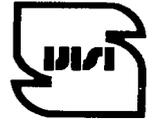




جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran
سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization



استاندارد ملی ایران

۲۰۹۸۳-۱

چاپ اول

۱۳۹۵



دارای محتوای رنگی

INSO
20983-1
1st.Edition
2016

صنایع دستی - سفال سنتی گیلان -
ویژگی‌ها

Handicrafts - Gilan traditional pottery -
Specification

ICS: 195.97

استاندارد ملی ایران به شماره ۱-۲۰۹۸۳ : سال ۱۳۹۵

سازمان ملی استاندارد ایران

تهران، ضلع جنوب غربی میدان ونک، خیابان ولیعصر، پلاک ۲۵۹۲

صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۶۱۳۹ تهران- ایران

تلفن: ۵-۸۸۸۷۹۴۶۱

دورنگار: ۸۸۸۸۷۰۸۰ و ۸۸۸۸۷۱۰۳

کرج، شهر صنعتی، میدان استاندارد

صندوق پستی: ۳۱۵۸۵-۱۶۳ کرج - ایران

تلفن: ۸-۳۲۸۰۶۰۳۱ (۰۲۶)

دورنگار: ۳۲۸۰۸۱۱۴ (۰۲۶)

رایانامه: standard@isiri.org.ir

وبگاه: <http://www.isiri.org>

Iranian National Standardization Organization (INSO)

No.1294 Valiasr Ave., South western corner of Vanak Sq., Tehran, Iran

P. O. Box: 14155-6139, Tehran, Iran

Tel: + 98 (21) 88879461-5

Fax: + 98 (21) 88887080, 88887103

Standard Square, Karaj, Iran

P.O. Box: 31585-163, Karaj, Iran

Tel: + 98 (26) 32806031-8

Fax: + 98 (26) 32808114

Email: standard@isiri.org.ir

Website: <http://www.isiri.org>

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

سازمان ملی استاندارد ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان سازمان صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذیصلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شود که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان استاندارد تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱ کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و / یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. هم چنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، سازمان استاندارد این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International organization for Standardization

2 - International Electro technical Commission

3- International Organization for Legal Metrology (Organization International de Metrology Legal)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

« صنایع دستی - سفالگری سنتی گیلان - ویژگی ها »

رئیس:

کارشناس مسئول معاونت صنایع دستی - اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان گیلان

مظفری فر، سارا
(فوق لیسانس صنایع دستی)

دبیر:

کارشناس مسئول معاونت صنایع دستی - اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان گیلان

قاسمی اندرود، مریم
(فوق لیسانس مرمت اشیاء تاریخی و فرهنگی)

اعضاء: (به ترتیب حروف الفبائی)

کارشناس معاونت صنایع دستی - اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان گیلان

تفضلی، فائزه
(لیسانس جغرافیای انسانی و اقتصادی)

استاد کار خبره

روشنفکر، منور

استاد کار خبره

روشنفکر، عطیه

استاد کار خبره

ذبیح اله، شکری

استاد کار خبره

شکری، محمد

استاد کار خبره

صادق جیردهی، ملوک

رئیس اداره هماهنگی و تدوین ادرا کل استاندارد استان گیلان

صادقی پور شیجانی، معصومه
(فوق لیسانس محیط زیست)

اعضاء : (به ترتیب حروف الفبائی)

سمت و/ یا محل اشتغال:

پژوهشگر و استاد کار

صادقی رحیم‌آبادی، حدیثه
(فوق لیسانس هنرهای اسلامی)

پژوهشگر و استاد کار

قزل سفلی، میثم
(فوق لیسانس صنایع دستی)

استاد کار خبره

قنبرزاده، طاهره
(دیپلم)

استاد کار خبره

محب پور، فرهاد
(فوق دیپلم)

استاد کار خبره

محبی، امین
(فوق دیپلم)

ویراستار:

رئیس اداره هماهنگی و تدوین اداره کل استاندارد استان
گیلان

صادقی پور شیجانی، معصومه
(فوق لیسانس محیط زیست)

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ز	پیش‌گفتار
ح	مقدمه
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۱	۲ اصطلاحات و تعاریف
۵	۳ ویژگی‌ها
۵	۱-۳ ویژگی مواد اولیه
۵	۱-۱-۳ خاک رس
۶	۲-۱-۳ ماسه بادی
۶	۲-۳ ویژگی محصول
۶	۳-۳ ویژگی طرح
۷	۴-۳ ویژگی نقش
۷	۵-۳ ویژگی رنگ
۷	۴ بسته‌بندی
۸	۵ نشانه‌گذاری
۸	۶ راهنمای استفاده از محصول
۹	پیوست الف (آگاهی‌دهنده) - انواع محصولات سفال سنتی گیلان
۱۰	پیوست ب (آگاهی‌دهنده) - آوانگاری اصطلاحات به کار رفته
۱۱	پیوست پ (آگاهی‌دهنده) - تصاویر محصولات سفال سنتی گیلان
۱۳	کتاب‌نامه

پیش‌گفتار

استاندارد " صنایع دستی- سفال سنتی گیلان - ویژگی‌ها " که پیش‌نویس آن در کمیسیون‌های مربوط تهیه و تدوین شده است، در دویست و هشتاد و چهارمین اجلاس کمیته ملی استاندارد خدمات مورخ ۱۳۹۵/۴/۹ تصویب شد، این استاندارد به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

استانداردهای ملی ایران براساس استاندارد شماره ۵ (استانداردهای ملی ایران- ساختار و شیوه نگارش) تدوین می‌شوند. برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در صورت لزوم تجدیدنظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدیدنظر در کمیسیون‌های مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی ایران استفاده کرد.

منابع و مآخذی که برای تهیه و تدوین این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

۱- تحقیقات و تجربیات متخصصان داخلی و صنعتگران مربوطه زیر نظر اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان گیلان.

۲- صادقی رحیم آبادی. حدیثه، طراحی و ساخت آثار سرامیکی با توجه به نتایج حاصله از انسان‌شناسی سرامیک بومی گیلان (مطالعه موردی: مناطق رحیم آباد و املش)، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، بهمن ۱۳۹۳

۳- استاندارد ملی ایران - ۲۰۷۵۸: سال ۱۳۹۴، صنایع دستی- سفال و سرامیک لالچین- ویژگی‌ها

مقدمه

سفالگری یکی از قدیمی‌ترین صنایعی است که انسان‌های اولیه با بکارگیری عوامل طبیعی و موادی مانند خاک، آب و آتش و به منظور رفع نیاز به آن دست یافته است. سفال‌های کشف شده از حفاری‌های علمی و غیرعلمی گویای این حقیقت است که ایران زادگاه سفال‌گری بوده و از هزاره هشتم پیش از میلاد آغاز شده است.

سفالگری در مناطق مختلف ایران رواج داشته و عمده‌ترین مناطق عبارتند از:

گیلان، لالجین همدان، میبد یزد، کلپورگان، شهنسوار، میناب، مند گناباد، زنوز تبریز، قم، مازندران، سمنان، ساوه و شهرضا اصفهان.

سفالگری سنتی از گذشته تاکنون در مناطق مختلف گیلان از جمله شهرستان شفت (بالا محله و پایین محله دهستان جیرده و روستای گیلده) شهرستان‌های رودسر (روستاهای خمیر محله، نارنج کلا، سفید داربن) و سیاهکل (روستاهای مهرین، نارنجک دارک) رواج دارد. در این مناطق ساخت ظروف سفالی غالباً توسط زنان انجام می‌گیرد هر چند که برخی از مردان هم علاوه بر ساخت، لعاب‌کاری اشیاء را به عهده دارند.

سفالگری در گیلان سابقه دیرینه داشته و قدمت آن با استناد به سفال‌های مکشوفه از مناطق مختلف این استان ۴۵۰۰ سال پیش (عصر مفرغ) است. در حال حاضر این هنر در برخی از نقاط گیلان رواج داشته و هنرمندان سفال‌گر اکثراً ظروف کاربردی که مهم‌ترین آن ظرفی است به نام گمج (ظرف مخصوص طبخ غذا در ۳ اندازه یک مرغی، دو مرغی، سه مرغی) تولید می‌نمایند. سفال سنتی گیلان بدون لعاب بوده و رنگ آن به علت دارا بودن مواد آلی از جمله اکسید آهن و فلزات دیگر بعد از پخت، نارنجی و قهوه‌ای است.

یادآوری - این استاندارد دارای تصاویر رنگی است و بهتر است در نسخه رنگی مشاهده گردد.

صنایع دستی - سفال سنتی گیلان - ویژگی‌ها

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، تعیین ویژگی‌های مواد اولیه و محصول نهایی سفال سنتی گیلان، معرفی شاخص‌های ویژگی‌ها، معرفی انواع محصولات، ارائه راهنمای تولید و برچسب‌گذاری جهت تشخیص اصالت این هنر می‌باشد.

این استاندارد برای تمام محصولات سفالی ساخته شده از خاک رس گیلان کاربرد دارد.

این استاندارد برای تعیین ویژگی‌های لعاب کاربرد ندارد.

۲ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد اصطلاحات با تعاریف زیر به کار می‌رود:

۱-۲

سفال

اشیاء ساخته شده از خاک رس گیلان که به صورت گل پخته شده است. مانند کاسه، کوزه و غیره.

۲-۲

سفالگری

یکی از صنایع دستی رایج در ایران بوده و شامل ساخت محصولات مختلف با استفاده از گل‌رس می‌باشد.

۳-۲

سفالگر

فردی است که با استفاده از گل‌رس اقدام به ساخت محصولات مختلف می‌نماید.

۴-۲

گمج^۱

قابلمه سفالی است که در اندازه‌های یک مرغی، دو مرغی و سه مرغی ساخته می‌شوند.

یادآوری: سفالگران گمچی را که ظرفیت یک مرغ متوسط را داشته باشد یک مرغی، ظرفیت دو مرغ متوسط را داشته باشد دو مرغی و ظرفیت سه مرغ متوسط را داشته باشد گمچ سه مرغی می‌گویند.

۵-۲

نخون^۲

نفین^۳

در گمچ یا قابلمه سفالی است.

۶-۲

متاره^۴

چهار دسته

ظرف مخصوص تهیه ترشی و سرکه است.

۷-۲

خوم^۵

ظرف مخصوص نگهداری ماهی شور است.

۸-۲

ماس گوله^۶

ظرف مخصوص تهیه ماست است.

۹-۲

آبدان

کوآ

سبو^۷

ظرف مخصوص آبخوری ماکیان است.

۱۰-۲

ساج

تابه

ظرف مخصوص پخت نان است.

۱۱-۲

نیره^۸

نرخه^۹

نره^{۱۰}

دوشان

ظرف مخصوص تهیه دوغ و کره است.

۱۲-۲

نمک یار^{۱۱}

نمیار^{۱۲}

نیمکار^{۱۳}

ظرف مخصوص ساییدن انار و سبزیجات است.

۱۳-۲

فوکه^{۱۴}

فوکو^{۱۵}

وسیله مخصوص کوبیدن و تزیین نان برنجی است.

۱۴-۲

کادج^{۱۶}

کشکاشو^{۱۷}

کشک ساب^{۱۸}

ظرف مخصوص ساییدن کشک است.

۱۵-۲

کلیبج^{۱۹}

نان بیج

تابه ای که هنگام تهیه نان از پشت آن استفاده می کنند.

۱۶-۲

پشتان گوله^{۲۰}

ظرف مورد استفاده در طب محلی است.

۱۷-۲

گوده^{۲۱}

بونه^{۲۲}

قطعاتی از گل ورز داده شده به وزن تقریبی یک کیلوگرم است.

۱۸-۲

نمک گوله^{۲۳}

ظرفی که نمک سنگی را داخل آن گذاشته، آب می‌ریزند و از آب آن در پخت برنج و انواع خورش استفاده میکنند.

۱۹-۲

دونه^{۲۴}

مجمالبی^{۲۵}

لاچ

حاشیه دادن یا نقش انداختن لبه کار و ریزه‌کاری‌ها با استفاده از انگشت کوچک و انگشت دوم است.

۲۰-۲

روش انگشتی یا فشاری

روش شکل دادن گل رس است که مقداری از گل را به صورت گلوله درآورده و سپس با انگشت شست، سوراخی در وسط آن ایجاد می‌نماید. در ادامه با کمک سایر انگشتان شکل دلخواه را به وجود می‌آورند.

۲۱-۲

روش فتیله‌ای

روش شکل دادن گل رس است که پس از ورز دادن گل، آن را به صورت فتیله درآورده و سپس فتیله‌های گلی را متناسب با شی موردنظر روی هم قرار می‌دهند. بعد با استفاده از تکه پارچه نمناک و مرطوب سطح شی سفالی ساخته شده را صاف می‌نمایند.

۲۲-۲

تزئین با روش افزوده و برجسته

روشی برای تزئین سفال که پس از اتمام مرحله شکل‌گیری، مقداری از گل را به شکل فتیله در آورده و علاوه بر اتصال دسته، پایه و... اقدام به تزئین سفال‌های تولیدی می‌نمایند. گفتنی است در حال حاضر این شیوه غالباً برای تزئین گمج به کار می‌رود.

۲۳-۲

تزئین با روش بردار

روشی برای تزئین سفال که هنرمندان سفال گر با کمک انگشتان خود و همچنین با به کارگیری ابزارهای بسیار ساده مانند شاخه درخت، میله فلزی نوک تیز و... ، انواع خطوط و نقوش (خطوط موازی، منحنی، مارپیچ و نقوش هندسی) را بر روی سفال های نیمه خشک ترسیم می کنند.

۲۴-۲

تزئین با روش مشبک

روشی برای تزئین سفال که پس از نیمه خشک شدن شی سفالی و تراش قسمت های زاید، با توجه به نقش مورد نظر قسمت هایی از شی مذکور را با استفاده از ابزارهای نوک تیز و برنده مانند چاقو، اقدام به مشبک کردن می نمایند.

۲۵-۲

مش^{۲۶}

تعداد سوراخ های الک در واحد سانتی متر را می گویند.

۲۶-۲

نال

ظرفی سفالی شبیه نیره یا نرخه که دهانه اش بزرگ تر از آن است و در آن شیر می دوشند.

۳ ویژگی ها

۳-۱ ویژگی مواد اولیه

مواد اولیه سفال سنتی گیلان باید دارای ویژگی های زیر باشند:

۳-۱-۱ خاک رس

خاک رس گیلان، از مهم ترین مواد مصرفی سفال سنتی گیلان بوده و دارای مقادیر فراوان آهن است که قابلیت آتشخوار بودن را دارد.

۳-۱-۱-۱ دارا بودن مواد آلی در خاک رس که باعث چسبندگی بیشتر می شود؛

۳-۱-۱-۲ دارا بودن کاه یا الیاف گیاهی؛

۳-۱-۱-۳ عدم وجود آهک در خاک رس که باعث کیفیت بهتر محصول می شود؛

یادآوری: هرچه میزان مواد آلی خاک بیشتر باشد چسبندگی خاک رس بیشتر خواهد بود. وجود مواد آهکی در خاک از چسبندگی خاک رس و کیفیت کار می کاهد.

۳-۱-۱-۴ عدم وجود گچ در خاک رس که باعث کیفیت بهتر محصول می شود؛

یادآوری: هرچه میزان مواد آلی خاک بیشتر باشد چسبندگی خاک رس بیشتر خواهد بود. وجود مواد گچی در خاک از چسبندگی خاک رس و کیفیت کار می کاهد.

۳-۱-۱-۵ وجود ماسه در محصولات سنتی و کاربردی که باعث چسبندگی و قوام گل می شود، وجود ماسه در دمای ذوب و دمای پخت محصول تاثیر می گذارد، هرچه میزان ماسه کم تر باشد شکل پذیری گل کم تر خواهد بود؛

یادآوری: گل رس باید آن قدر ورز داده شود که ترک نخورد.

۳-۱-۱-۶ عدم وجود خاک و خاشاک و چوب و ... در گل مصرفی

۳-۱-۱-۷ عدم وجود گل خشک داخل بونه

۳-۱-۲ ماسه بادی

ماسه بادی یکی دیگر از مواد مورد مصرف سفال گران استان گیلان است و باید ویژگی های زیر را داشته باشد:

۳-۱-۲-۱ عدم وجود سنگ، چوب، آشغال، گل و هرگونه ضایعات

۳-۱-۲-۲ کاملاً الک شده و صاف و یکدست باشد که اندازه الک ۶۰-۴۰ مش می باشد.

۳-۲ ویژگی محصول

۳-۲-۱ سبک بودن محصولات؛

۳-۲-۲ قرینه بودن محصولات؛

۳-۲-۳ مقاوم بودن در برابر حرارت؛

۳-۲-۴ استفاده و کاربری راحت و آسان برای مصرف کننده؛

۳-۲-۵ یکدست بودن ضخامت محصول؛

رعایت یکنواختی در حین ساخت، لازمه تولید محصولات سفالی با کیفیت می باشد.

یادآوری: ابزار کنترلی خاصی برای این منظور در نظر گرفته نشده و رعایت قرینگی به صورت بصری کنترل می شود.

دقت در قرینه ساختن محصولات سفالی به منظور تولید محصول با کیفیت توصیه می شود.

یادآوری: ابزار کنترلی خاصی برای این منظور در نظر گرفته نشده و رعایت قرینگی به صورت بصری کنترل می‌شود.

۳-۴ ویژگی طرح

تکنیک سفال‌گری سنتی گیلان به گونه‌ای است که ساخت طرح‌های مختلف قابل اجرا می‌باشد.

۳-۵ ویژگی نقش

۳-۵-۱ سفال‌های این منطقه با روش‌های کنده، افزوده و مشبک تزیین شده و نقوش به کار رفته اغلب شامل خطوط موج و ممتد و مورب، خطوط صاف و خطوط نقطه‌چین و هم‌چنین تزیینات انگشتی بر روی لبه اکثر فرآورده‌ها و یا قسمت‌های دیگر ظروفی مانند گمج و دوشان انجام می‌گیرد، اشاره کرد.

۳-۵-۲ نقوش ظروف سفالی گیلان به صورت ذهنی می‌باشد.

۳-۵-۳ نقوش با استفاده از ابزار اولیه موجود در طبیعت مانند شاخه درخت، چاقو، شانه چوبی و یا با انگشتان دست انجام می‌شود.

۳-۵-۴ نقش موردنظر باید بر روی سفال نیمه‌خشک ایجاد گردد. (مانند ایجاد حاشیه لبه‌ها و کف)

۳-۶ ویژگی رنگ

سفال سنتی گیلان بدون لعاب بوده و رنگ آن به علت دارا بودن مواد آلی از جمله اکسید آهن و فلزات دیگر بعد از پخت، نارنجی و قهوه‌ای است. رنگ سفال‌های سنتی گیلان قرمز متمایل به آجری موصوم به قرمز تراکوتا^{۳۷} بستگی به حرارت کوره و ترکیبات خاک دارد. یادآوری: هرچه حرارت بیشتر باشد محصول سفالی آماده شده پررنگ‌تر می‌شود.

۴ بسته‌بندی

از آن جا که نگره داری محصول هنری اهمیت ویژه ای دارد برای محافظت آن در برابر صدمات احتمالی وارده در حین انتقال و حمل و نقل و فشارناشی از بارگیری، بهتر است جنس بسته بندی محصول علاوه بر دارا بودن شکل ظاهری مطلوب از ماده محکمی مثل چوب یا مقوای چند لایه محکم باشد. داخل بسته بندی نیز باید از مواد ضربه گیر استفاده شود تا هیچ گونه آسیبی به محصول بسته بندی شده نرسد.

۵ نشانه‌گذاری

ویژگی های زیر باید به طور خوانا روی پوشش بسته بندی کالا به زبان های فارسی و انگلیسی درج شود:

۱-۵ نوع محصول؛

۲-۵ نام محصول؛

۳-۵ ابعاد محصول؛

۴-۵ جرم محصول؛

۵-۵ کاربرد محصول؛

۶-۵ نام و نشان سازنده یا واحد تولیدی؛

۷-۵ نام و نشان تجاری تولید کننده؛

۸-۵ محل تولید (نام شهر یا روستا)؛

۹-۵ عبارت «ساخت ایران»؛

۱۰-۶ سال ساخت (سال خورشیدی)؛

۶ راهنمای استفاده از محصول

شامل شرایط نگهداری و استفاده از محصول، کاربرد محصول و هشدارهای لازم و سایر اطلاعات مورد نیاز است که باید همراه محصول ارائه شود.

پیوست الف

(آگاهی دهنده)

انواع محصولات سفالگری سنتی

مصنوعات سفالی سنتی گیلان غالباً عبارتند از: گمج و نخون در اندازه‌های یک مرغی، دو مرغی و سه مرغی، خوم، متاره، ماس گوله، آبدان، ساج، نیره یا نرخه یا نره، نمک‌یار یا نیمیار یا نیمیار، فوکه یا فوکو، گلدان سفال بام، کادج، دوشان، کوزه یا پشتان گوله و...

جدول الف-۱ - فهرست برخی از محصولات سفال سنتی گیلان

ردیف	محصولات سفال سنتی گیلان
۱	گمج و نخون در اندازه‌های یک مرغی، دو مرغی و سه مرغی،
۲	خوم در اندازه‌های مختلف
۳	متاره در اندازه‌های مختلف
۴	ماس گوله در اندازه‌های مختلف
۵	آبدان اندازه‌های مختلف
۶	ساج
۷	نیره یا نرخه یا نره
۸	نمک‌یار یا نیمیار یا نیمکار
۹	فوکه یا فوکو
۱۰	سفال بام (سفال سقف)
۱۱	کادج
۱۲	دوشان
۱۳	کوره یا پشتان گوله
۱۴	گلدان
۱۵	تنور
۱۶	تال

پیوست ب
(آگاهی دهنده)

آوانگاری

جدول ب-۱- آوانگاری اصطلاحات بکار رفته

ردیف	اصطلاحات	آوانگاری	ردیف	اصطلاحات	آوانگاری
۱	گمچ	Gamaz	۱۵	فوکو	Fookoo
۲	نوخون	Nokhon	۱۶	کادج	Kadaj
۳	نفین	Nefin	۱۷	کشکاشو	Kashkasho
۴	متاره	Metare	۱۸	کشک ساب	Kashk Sab
۵	خوم	Khoom	۱۹	کلیبج	Kelibj
۶	ماس گوله	Mas Goule	۲۰	پشتان گوله	Poshtan Goule
۷	سبو	Sabou	۲۱	گوده	Goodeh
۸	نیره	Nire	۲۲	بونه	Booneh
۹	نرخه	Nerkhe	۲۳	نمک گوله	Namak Goule
۱۰	نره	Nere	۲۴	دونه	Dooneh
۱۱	نمک یار	Namak Yar	۲۵	مجمالبی	Majmalabi
۱۲	نمیار	Namyar	۲۶	مش	Mesh
۱۳	نیمکار	Nimkar	۲۷	تراکوتا	Terakouta
۱۴	فوکه	Fouke	۲۸		

پیوست پ

(آگاهی دهنده)

تصاویر محصولات سفالگری



شکل ۲- دوشان



شکل ۱- کوزه یا پستان



شکل ۳- کادج



شکل ۵- تابه



شکل ۴- گلدان



شکل ۷- سفال بام



شکل ۶- تنور

کتابنامه

- ۱- استاندارد ملی ایران - ۲۰۷۵۸ : سال ۱۳۹۴، صنایع دستی - سفال و سرامیک لالچین - ویژگی ها
- ۲- دهخدا، علی اکبر « لغت نامه » چاپ دوم، دانشگاه تهران، جلد ۹، ۱۳۷
- ۳- سید صدر، سید ابوالقاسم، دایره المعارف هنرهای صنایع دستی و حروف مربوط به آن، چاپ دوم، سیمای دانش، ۱۳۸۸
- ۴- فخرایی، ابراهیم « گیلان در گذر زمان » انتشارات جاویدان، تهران، ۱۳۵۴ .
- ۵- معین. محمد، فرهنگ معین، انتشارات امیرکبیر، چاپ هشتم، جلد ۳، سال ۱۳۷۱.
- ۶- میر حسینی، افشین، « خواص مواد، نشر آیندگان، چاپ سوم، تهران، سال ۱۳۸۱.
- ۷- یآوری، حسین « آشنایی با هنرهای سنتی ۱»، انتشارات دانش جهانگردی وابسته به موسسه صبای سحر، چاپ سوم، اردیبه